

Verksamhetsdirektiv år 2020/2021

Beslutad av styrelsen 26 maj 2020
Fastställt vid ägarrådet den 5 oktober 2020

Innehåll

Innehåll.....	2
INLEDNING	3
Ägarnas mål och syfte	3
Bakgrund.....	3
Organisation.....	3
Verksamhetens huvudprocesser	4
VERKSAMHETSDIREKTIV 2020/2021	6
Verksamhetsprocesser	6
Allmänna utgångspunkter	6
Intressebevakning	6
Programbevakning.....	7
Verksamhetsoptimering.....	8
Huvuduppdragsprocesser	11
Övergripande Policyområden	11
NORRA SVERIGE I EU	11
EU:s kommande budget- och programperiod ge stöd till norra Sverige	11
OECD ge fortsatt stöd för norra Sverige att utvecklas	13
Territoriell samverkan utifrån det Europeiska Arktis.....	14
Fokusområden för påverkan	16
REGIONAL UTVECKLING	16
Sammanhållningspolitik för regional kapacitetsuppbyggnad.....	16
FORSKNING & INNOVATION	17
Konkurrenskraftig regional forskning och innovation.....	17
Smart specialisering, innovativa kluster och digitalisering.....	18
INRE MARKNAD	20
Transport och infrastruktur för regionalt sammanlänkat Europa	20
Råvarutillgångar och regional industriell omvandling.....	21
Marknads- och näringslivsutveckling för konkurrenskraftiga småföretag.....	22
KLIMAT, MILJÖ & ENERGI	23
Den europeiska gröna given och Investeringsplanen för ett hållbart Europa	23
Klimat, miljö, energi, bioekonomi och skog	25
Bevakningsområden	26
MEDBORGARNAS EU	26
Ett socialt och hälsosamt sammanhållet EU	26
Synligt norra Sverige med lockande upplevelser	27

INLEDNING

Ägarnas mål och syfte

North Sweden European Office, North Sweden (NSEO), är Norrbottens, Västerbottens, Jämtland Härjedalens och Västernorrlands gemensamma organisation med uppdrag att strategiskt ta del av och påverka viktiga policyområden i EU av betydelse för ekonomisk och hållbar tillväxt i hela regionen.

Bakgrund

North Sweden startade den 1 september 1997 mellan regionala aktörer i Norrbotten och Västerbotten. Huvudmän var Länsstyrelserna, Landstingen och Kommunförbunden i Norrbotten respektive Västerbotten samt Norrlandsfonden. Den 1 september 2000 tillkom Handelskamrarna och Företagarnas organisationer samt Umeå Universitet och Luleå Tekniska Universitet. Vid uppstarten av projektperioden 2009 upphörde Norrlandsfonden att vara huvudman och Regionförbundet Västerbotten tog över det tidigare kommunförbundet samt Länsstyrelsen Västerbottens plats. Över tid har förändringar skett beroende av organisatoriska omvandlingar och ändrade ansvarsförhållanden hos de regionala aktörerna.

Från och med ingången av 2020 omfattar North Sweden även aktörer i Jämtland Härjedalen och Västernorrland som tidigare samlades i det gemensamma Mid Sweden European Office (MSEO). Inför sammanläggningen engagerades motsvarande parter för en regional balans och eftersträvat brett ägarskap genom att samla de aktörer som bidrar till regional utveckling i norra Sverige från politiken, akademien och näringslivet. I samband med den utökade geografin och förändrat ansvar för de regionala utvecklingsfrågorna trädde samtidigt Länsstyrelsen Norrbotten ur NSEO.

North Sweden har sedan starten drivits i projektform med återkommande utvärderingar och utredningar. Inför projektperioden från och med 2014 gjordes en genomlysning av verksamheten, där frågan om en ändrad organisation och placering av verksamheten samt ambitionsnivån för den utreddes och diskuterades. Verksamheten koncentrerades till kontoret i Bryssel med en uttalad ambition om ett långsiktigt åtagande från engagerade aktörer i fas med EU:s programperiodcykler. Inför innevarande projektperiod med start 2017 togs det fram ett förnyat samarbetsavtal mellan huvudmännen omfattande sju år till och med 2023. Från och med 2020 omfattar det avtalet genom ett tilläggsavtal även tillkommande aktörer i Jämtland Härjedalen och Västernorrland.

Organisation

Huvudmän för North Sweden är; Region Västerbotten, Region Norrbotten, Region Jämtland Härjedalen, Region Västernorrland, Norrbottens Kommuner, Kommunförbundet Västernorrland, Umeå Universitet, Luleå Tekniska Universitet, Mittuniversitetet, Norrbottens Handelskammare, Västerbottens Handelskammare, Handelskammaren Mittsverige samt Företagarna i Västerbotten respektive Norrbotten. Det inbördes förhållandet mellan huvudmännen regleras i gällande samarbetsavtal med

tillägg och verksamheten leds av en styrelse med fjorton ledamöter som representerar respektive huvudman.

Vid ett årligt Ägarråd med samtliga huvudmän, företrädesvis förlagt till före halvårsskiftet respektive år, väljs styrelseordförande samt behandlas verksamhetsdirektiv och styrelsens verksamhetsberättelse. Styrelsen utser ansvarig direktör och fastställer utifrån ägarrådets måldokument en verksamhetsplan och budget samt följer därutöver den löpande verksamheten.

North Sweden har sitt huvudsäte och kontor i Bryssel. Projektet ligger formellt inordnat under Region Västerbotten med Region Västerbottens organisationsnummer som också North Swedens. Region Västerbotten sköter administrativt stöd till North Sweden och ombesörjer tillsammans med Umeå Universitet att vara anställande myndigheter för personalen och erhåller i utbyte för det årlig ersättning från North Sweden. Umeå Universitet har från och med det andra kvartalet 2020 tagit över rollen från Länsstyrelsen Norrbotten att vara anställande myndighet för från Sverige utsänd personal.

Under våren 2019 fördes diskussioner, arbetades fram beslutsunderlag och fattades beslut för att bereda mark för det samlade NSEO som från och med 2020 är ett EU-kontor för hela norra Sverige, geografiskt motsvarande det politiska nätverket Europaforum Norra Sverige, EFNS, omfattande de fyra nordligaste svenska regionerna. Utifrån de beslut som fattades, följde under hösten 2019 ett intensivt och i många delar omfattande arbete för att bereda mark för det nya samlade kontoret i en ny samlad organisation för NSEO och samtidigt avveckling av MSEO. Därtill lanserades en helt ny hemsida för North Sweden och i samspel med Region Västerbotten inordnades kontoret i det ekonomisystem som följde av att tidigare projektägaren Regionförbundet Västerbotten och Landstinget Västerbotten bildade Region Västerbotten från och med 2019.

Även om det från 2020 är ett samlat NSEO, så är inte allt på plats. Det innebär att det även under 2020, framförallt inledningen av året, för organisationen och dess ledning kommer att vara mycket fokus på utestående frågor att lösa. Detta utan att samtidigt tappa tempo i grunduppdraget att verka för regionens intressen i EU.

Verksamhetens huvudprocesser

North Swedens mervärde för sina huvudmän är att med god hemmaförankring vara regionens företrädare på plats i Bryssel. North Sweden ska vara en bidragande strategisk resurs för uppdragsgivarna i norra Sverige gentemot EU, för i sin tur huvudmännens möjligheter till egen och samlad styrd regional utveckling med relevanta kopplingar till EU:s processer, plattformar och stödmekanismer.

North Sweden ska inom av huvudmännen givna uppdrag och ekonomiska ramar uppfattas som en professionell och kompetent kraft för regionens aktörer och gentemot andra parter i EU. Verksamhetens prioriteringar styrs därvid av anslagna ramar utifrån fastslagen verksamhetsinriktning.

För att nå de uppdrag som fastställts av huvudmännen arbetar North Sweden med fyra huvudverksamhetsprocesser:

- Bevakning,
- Information,
- Påverkan,
- Rådgivning.

Fokus för att möta huvudmännens ambitioner med NSEO är och ska vara policyarbetet. Programkompetens ska finnas för att från North Swedens sida vara uppdaterad i de för det huvudsakliga policypåverkansuppdraget väsentliga delar som berör frågor kring EU:s stöd- och finansieringsinstrument. Genom det kan North Sweden också för sin del bidra till det behov som finns av den kunskapen från aktörer runtom i regionen.

VERKSAMHETSDIREKTIV 2020/2021

Verksamhetsprocesser

Allmänna utgångspunkter

Norra Sverige är en viktig och aktiv del av EU och bidrar till det europeiska mervärdet. Regionen ska vara informerad om EU, dess politik och processer samt den finansiering som är av intresse för programområdena Övre Norrland och Mellersta Norrland och regionen i sin helhet. Genom att lyfta fram regionens mervärde och förutsättningar kan EU:s beslutsfattare få ökad förståelse för norra Sverige och värdet av att föra en politik som gagnar utvecklingen i regionen. North Sweden ska vara en öppen och tillgänglig organisation som *bevakar, informerar, påverkar* och *ger rådgivning* i frågor som har betydelse för regionen utifrån huvudmännens prioriteringar och bidrar till att uppmuntra regionens aktörer att aktivt delta i EU-samarbetet och ta del av EU:s finansieringsmöjligheter för att utveckla den egna verksamheten.

North Sweden ska bedriva sin verksamhet inom av ägarna utpekade prioriterade policy- och insatsområden och kunna ge dels relevant information om EU till regionens aktörer, dels för regionen relevanta aktörer i EU nödvändig kunskap om norra Sverige. Det ska finnas ett tydligt jämställdhetsperspektiv i verksamheten. North Sweden ska vara transparent och tillgängligt inom ramen för gällande offentlighetsregler. Kommunikation är av avgörande betydelse för huvudmännens möjligheter att såväl se nyttan med som kunna dra nytta av North Sweden och ska därför genomsyra verksamheten.

Intressebevakning

Intressebevakning är av strategisk betydelse för att regionens aktörer tidigt ska kunna uppmärksamma och påverka EU:s beslutsprocesser inom områden av betydelse för regionens tillväxt och hållbara utveckling. Policybevakning och påverkan inom av huvudmännen utpekade intresseområden är därför en huvuduppgift för North Sweden.

North Sweden är en resurs för att synliggöra regionen på EU-arenan och stärka regionens samarbete med EU:s olika institutioner och nätverk. Intressebevakning och påverkan förutsätter god insikt om såväl EU:s beslutsprocesser och var en fråga ligger, som sakfrågan som sådan. Det krävs också goda kunskaper om regionen, dess aktörer och deras prioriteringar samt hur förslag inom EU kan komma att påverka den egna regionen. NSEO ska utifrån det arbeta med de frågor som är av intresse för näringsliv, universitet och offentlig sektor i norra Sverige. North Sweden har en viktig roll som bärare av strategisk information i EU-frågor både från Bryssel till regionen och vice versa. North Sweden ska kunna erbjuda anpassad information och relevanta kontakter samt aktiviteter såsom seminarier och studiebesök för hemmaaktörerna. Möjligheterna att påverka är störst om regionens aktörer agerar samfällt och North Sweden kan fungera som en plattform för sådan samhandling och gemensamma processer.

Stöd till regionens aktörer vid utformning av strategier och positionspapper inom viktiga policyområden är en integrerad del av North Sweden verksamhet.

Samarbetsorganen Europaforum Norra Sverige, EFNS, för de fyra svenska nordligaste

regionerna samt Northern Sparsely Populated Areas, NSPA, för norra Sverige, norra och östra Finland samt Nordnorge är därvid viktiga organ. Dels avseende verksamhetsinriktning utifrån de beslut som fattas i dessa nätverk, dels för löpande samverkan i Bryssel.

Under 2019 och 2020 agerar North Sweden sekretariat för Brysselkontoren inom NSPA enligt den arbetsordning som arbetades fram under 2018 och kopplat till det innehar också North Sweden det politiska ordförandeskapet i styrgruppen för NSPA. Det ställer krav på North Sweden att, utöver att vara drivande i nätverket överlag, också hålla ihop arbetet och se till att NSPA upprätthåller sitt goda renommé i EU och kan spela en fortsatt avgörande roll i många viktiga processer såsom förhandlingarna om kommande programperiod och EU:s arktiska politik med mera. Det är därför av stor vikt och ett tydligt fokus för arbetet under de kommande åren att styra upp och hålla i NSPA.

North Sweden måste ha väl utvecklade kontaktnät och kunna agera professionellt och hemtamt både i Bryssel och den egna regionen. North Sweden ska via hemsida, nyhetsbrev och Facebooksida samt vid behov egna kunskaps- och dialogmöten hålla huvudmän och intressenter uppdaterade om det arbete som görs och det som sker i EU av intresse för regionen. North Sweden ska även ha kommunikationskanaler mot Brysselarenen för att nå ut med information som strategiskt gynnar regionen. North Sweden är en plattform för regionens närvaro i Bryssel, såväl genom specifika arrangemang inklusive studiebesök, som genom kontinuerlig löpande bevakning och intressepåverkan och att kunna ge strategiskt stöd för regionens aktörer gentemot EU i det som har betydelse för regionens långsiktiga utveckling. Fokus är den strategiska intressebevakningen. Det är genom samverkan som framgång nås och Europaforum Norra Sverige, EFNS, samt Northern Sparsely Populated Areas, NSPA, är väsentliga för sådan samhandling i EU, där rollen för North Sweden som sekretariat för NSPA 2019-2020 är särskilt prioriterat.

Programbevakning

Programbevakning handlar om EU:s finansieringsinstrument. Påverkan på programmets utformning och innehåll sker inom ramen för intressebevakning och påverkan. NSEO ska vara ett stöd för att regionens aktörer ska kunna dra nytta av EU:s fonder och program utifrån de regionala strategierna och EU:s intentioner, även om fokus för North Sweden är att bereda marken inför nästa programperiod för att tillförsäkra ett fortsatt motsvarande stöd från EU gentemot EFNS-regionerna i norra Sverige.

North Sweden ska utifrån kunskap inom utpekade policyområden ha kompetens och möjligheter att ge rådgivning till regionala aktörer så att de kan dra nytta av EU:s stöd i sitt utvecklingsarbete. Det är av vikt att regionens aktörer använder sig av det "erbjudande" EU tillhandahåller i form av de olika program och fonder med flera instrument. De regionala och nationella struktur- och investeringsfonderna är ett första steg för regional kapacitetsuppbyggnad, men mer fokus krävs på att via EU:s så kallade sektorsprogram och forskningsfonder kunna växla upp de samlade insatserna att därtill nå hela den nordliga geografien med sina många gemensamma utmaningar men också olika förutsättningar. Det finns också ett uttalat sådant önskemål från EU:s sida.

Utgångspunkten är de lokala och regionala utvecklingsstrategierna och att utifrån dem göra investeringsprioriteringar för vad som ska stödjas och med det som bas se vilken extern finansiering som finns att söka. North Sweden ska när det efterfrågas kunna bistå aktörerna för ökad kunskap om och förståelse för fonderna och programmen och hur det hänger ihop kopplat till de EU:s strategier. Grunden är kommunikation direkt till de regionala aktörernas experter samt via North Swedens hemsida och informationstillfällen gentemot utvalda målgrupper, såsom småföretagare, forskare och kommuner. På förfrågan kan även introducerande rådgivning ges med hänvisning till rätt instanser för projektgenomförande, framförallt i samarbete med och på inbjudan av huvudmännen, kommuner, näringslivets organisationer och andra.

North Sweden ska kunna synliggöra nyheter och ansökningsomgångar avseende program och projekt som utlyses samt medverka till initiala kunskaper samt möjligheter och kontakter för regionala aktörer att gå in i EU-projekt och etablera samarbete med andra aktörer i EU. Det renodlade ansökningsarbetet och programgenomförandet utförs av regionens aktörer. North Sweden medverkar med sina kunskaper för insatser som stödjer hemmaaktörernas möjligheter till EU-finansiering och ska till regionens aktörer kunna visa på hur EU:s instrument hänger ihop i samklang med intentionerna från EU. North Sweden ska också arbeta för att regionens aktörer får attraktiva och relevanta förfrågningar att ingå in konsortier och projekt genom att marknadsföra regionen mot Brysselarenan som en attraktiv projektpartner inom prioriterade områden.

Verksamhetsoptimering

North Swedens innevarande projektperiod löper från 2017 till 2023. Från och med 2018 sker en viss uppräknig utifrån löneindex. I och med förändringarna på huvudmannasidan mellan 2019 och 2020 förändras de ekonomiska ramarna överlag, beräknat på en balans mellan de olika regionernas samlade bidrag till NSEO. Det är av vikt att följa utfallet av det nettotillskott det innebär för NSEO mot tidigare år, med på andra sidan tillkommande kostnader för ökad samlad bemanning från fyra till sex personal och osäkerheter i underlagen innan allt är på plats för den nya organisationen, inklusive möjliga nya lokaler som finns behov av. Det är därmed ett fortsatt krav på återhållsamhet för en ekonomi i balans och att med tillställda medel tillhandahålla en maximalt effektiv verksamhet. Det finns samtidigt anledning att ha beredskap för behov av investeringar och satsningar under det inledande året för det "nya" NSEO med det egna kapital North Sweden kunnat bygga upp tidigare år.

Under det kommande året ska det samlade NSEO fullt ut vara på plats i det som ännu är kvar att hantera för den nya samlade verksamheten. Det innebär fokus på att få ordnat med alla anställningar, hitta bättre anpassade lokaler med de fler anställda, få till alla styrdokument och kommunikationsplattformar och kanaler såsom hemsida med flera att omfatta den nya geografin samt inte minst sätta ansvarsområden och interna processer framåt inklusive ekonomi och redovisningssystem, i syfte att nå en samlad önskad verksamhetsoptimering med både större bredd i ett utökat samlat kontor, som ytterligare spets i de för kontoret och respektive medarbetare prioriterade frågorna. Det kommer också att inledningsvis krävas insatser för att i den nya geografin och med justerade ansvarsområden för medarbetarna lägga lite extra fokus på att hitta aktörerna och kopplingarna med synlighet hemåt. Överlag är att stärka den strategiska

kommunikationen, såväl hemåt som gentemot EU och andra aktörer, en del av arbetet med att både bredda och fördjupa NSEO:s kapacitet som norra Sveriges länk till EU.

Även om verksamheten har sin bas i Bryssel, är det av vikt att North Sweden upplevs som tillgänglig och nära till för huvudmännen och regionens aktörer och finns med som en självklar del i de regionala processerna och aktiviteterna i det som har koppling till EU. North Sweden ska utifrån sitt uppdrag uppfattas som en konstruktiv partner som levererar mervärden för aktörerna i hemmaregionerna i deras arbete för regional utveckling. NSEO kan och ska för den skull inte vara överallt alltid och måste för balans i sina tillgängliga resurser ha ett tydligt fokus på de uppdrag och målsättningar som ställts upp inom av ägarna utpekade policy- och insatsområden, med i sin tur koppling till de regionala strategier som huvudmännen beslutar om respektive plattformarna Europaforum Norra Sverige samt NSPA.

NSEO är EU-kontoret för regionerna i Europaforum Norra Sverige och har därmed en särskild roll att bidra med EU-perspektiven och stöd för nätverkets påverkansarbete i EU-relaterade frågor. I hög grad kommer den de facto samlade regionala "politiska beställningen" via EFNS. Det är av vikt att utveckla det samspelet i North Swedens nya form som EFNS samlade aktör på Brysselarenan. Samtidigt har North Sweden ett bredare ägande från fler aktörer som är de egentliga uppdragsgivarna att utgå från för arbetet. Det är av vikt för NSEO att slå vakt om och dra strategisk fördel av att verkligen kunna samla politik, näringsliv och akademi i hela norra Sverige för verksamhetens inriktning och uppdrag, hemmaförankringen samt genomförandet på Brysselarenan. I och med det bredare ägandet över en större geografi är det under de kommande åren relevant att, inom ramen för gällande avtal och inriktning för NSEO, successivt vidareutveckla den löpande verksamheten i dessa delar, genom styrelsens arbete samt i dialogen med och styrningen från huvudmännen.

I och med det etablerade gemensamma Stockholmskontoret mellan Region Västerbotten och Region Norrbotten, i vilket även Region Jämtland Härjedalen och Region Västernorrland från och med 2020 också finns med, finns därtill en ytterligare ökad gemensam yta att framåt utveckla för de policyfrågor som för norra Sverige är gemensamma gentemot nationell nivå respektive EU, även om fokus för North Sweden European Office är och ska vara den europeiska nivån och det som sker i EU.

Mot den bakgrunden ska North Sweden se till att inom givna ramar finnas där verksamheten behöver finnas för att ytterst leverera de resultat och målsättningar som ställts upp. Det förutsätter också att huvudmännen är tydliga beställare gentemot North Sweden och kan ta emot och omhänderta det North Sweden i sin tur levererar utifrån processerna i EU. Verksamhetens styrdokument i form av Ägarrådets verksamhetsdirektiv, styrelsens verksamhetsplan och uppföljningen i form av verksamhetsberättelsen är redskap för verksamhetsprioriteringar och huvudmännens styrning och uppföljning.

Under året ska en samlad och effektiv verksamhet komma på plats och i det ligger också behovet av att gå in i nya lokaler. Ambitionen är att samspela med övriga kontor inom NSPA; East & North Finland samt North Norway, för ett samlat koncept i nya lokaler för

att gentemot EU bibehålla och stärka bilden av den unika samverkan och därtill ge möjlighet till större gemensamma konferensutrymmen och ökad samhandling. Det kommer att ställa stora krav för att med begränsade resurser lösa en flytt till nya och mer moderna lokaler. Det blir något annat än nuvarande lokaler som kontoret varit i sedan det etablerades, men kommit att bli allt mer opraktiska för verksamhetens behov.

Den pågående Coronavirus-pandemin försvårar nu arbetet på flera plan. Dels det dagliga arbetet med de restriktioner som införts och svårigheterna att resa och därmed att vara närvarande vid de möten och aktiviteter som är grunden för informationsflödena och påverkan på politikprocesserna och att överlag finnas nära tillgänglig till såväl hemmaaktörerna som på Brysselarenan. Dels det löpande arbetet i och med att inte kunna vara på plats på kontoret i Bryssel för de dagliga göromålen och interna avstämningar och arbetsledning. Det är svårt att bedöma när saker och ting återgår till mer normala förutsättningar och i grunden är det bara att följa myndigheternas direktiv.

I gengäld ger det möjligheter att på bred front arbeta med och hitta de möjligheter som distanstekniken och andra nya arbetsformer ger och det är något att ta med för arbetet framåt i hur det rätt använt de facto kan öka möjligheterna för nya mötes- och arbetsformer med medverkan av fler, inte minst i den stora och utspridda geografien i norra Sverige. Det ger också möjligheter att se och pröva andra och i grunden mer effektiva sätt att arbeta och nyttja tiden och kommunikationsflödena, att kunna ta fasta på även när samhällena öppnat upp mer igen.

North Sweden ska fokusera på att säkerställa en Brysselbaserad verksamhet, som gentemot huvudmännen och regionens aktörer upplevs som en nära, tillgänglig, relevant och konstruktiv partner i det som kopplar till regional utveckling med bäring på EU inom ramen för av huvudmännen utpekade prioriteringar. Under året ska alla olika kvarstående processer kopplat till den utökade geografien färdigställas för en effektiv verksamhet som med större samlade resurser kan erbjuda såväl utökad bredd som spets i det EU-relaterade arbetet för hela norra Sveriges räkning och förmåga att kommunicera det. Samverkan inom EFNS ger möjligheter för samhandling mellan regionens politiska beställning i arbetet gentemot EU och är av vikt att från North Sweden medverka till som samlat EU-kontor för nätverket och samtidigt dra fördel av och slå vakt om kontorets breda ägarskap som en strategisk resurs. Inom ramen för samverkan med Stockholmskontorets aktörer runt gemensamma policyområden kan kraften ytterligare stärkas i de frågor som samspekar mellan nationell nivå och North Sweden European Office fokus på EU. Etablerandet av det samlade NSEO innebär också behov av nya lokaler som kommer att vara en kraftsamling att lösa under året.

Huvuduppdragsprocesser

Övergripande Policyområden

North Sweden har utifrån sitt uppdrag ett antal områden att bevaka och påverka. Dessa inordnas inom NSEO i fyra tematiska fokusområden för påverkan: *Regional Utveckling, Forskning & Innovation, Inre Marknad* samt *Klimat, Miljö & Energi*. De har i sin tur kopplingar till övergripande långsiktiga policyfrågor som sträcker sig över flera policyfält. Dessa långsiktiga policyfrågor inom ramen för *Norra Sverige i EU* går in i och ska integreras i arbetet med alla North Swedens arbetsområden. De utgör samtidigt en samlad grund för särskilt fokusområdet *Regional Utveckling*. Därtill följer North Sweden vad som sker i EU och med att bidra till bredare kunskap om regionen gentemot Brysselarenan inom bevakningsområdet *Medborgarnas EU*.

NORRA SVERIGE I EU

EU:s kommande budget- och programperiod ge stöd till norra Sverige

Förberedelserna för nästa programperiod från 2021 och framåt pågår inom EU och de under 2018 av EU-kommissionen framlagda förslagen förhandlas i Europaparlamentet och Ministerrådet. Den övergripande långtidsbudgeten, the Multiannual Financial Framework (MFF), och de konkreta regleringarna för de olika budgetområdena inklusive de fonder och program som direkt berör norra Sverige, som nu är föremål för dessa förhandlingar, går i huvudsak i norra Sveriges önskade riktning och huvudfokus för North Sweden är därför att tillse att det också blir utfallet i de beslut som måste komma senast under hösten 2020 inför implementering och programuppstart 2021 och framåt.

North Sweden ska samtidigt kunna ge fortsatt stöd i genomförandet 2014—2020 inom utpekade insatsområden, men framförallt medverka till att norra Sverige är med i processerna avseende kommande beslut utifrån pågående förhandlingar, för att säkerställa att utfallet blir det önskade inom de prioriterade områdena. Det görs inte av sig självt och är på många plan av vikt att positionera sig i en värld med många andra aktörer och intressen på Brysselarenan inför av allt att döma krympta budgetramar med allt större konkurrens om medlen.

Genom de verktyg som finns från EU:s sida, såsom exempelvis det som kallas Smart Specialisering (S3), European Partnerships, så som Europeiska Innovationspartnerskap (EIP) och Knowledge and Innovation Communities (KIC) kan fler regioner ta en starkare roll på EU-arenan kopplad till den egna regionala utvecklingen i direkt dialog med EU-nivån och samverka med andra. Till det kommer det ökande fokus i EU på investeringar och låneinstrument öppna för alla att ta del av, såsom fonden för strategiska investeringar, EFSI, att för nästa programperiod kallas InvestEU, framför den regionalt fondbaserade sammanhållningspolitik som varit rådande. North Sweden ska i det delvis nya EU-landskapet vara en strategisk resurs för regionens intressen.

De utdragna förhandlingarna innebär att förberedelserna för kommande program och genomförande måste ske samtidigt som besluten om exakt utformning ännu inte är fattade och till det kommer att pågående Coronakris innebär aviserade förändringar i

hela MFF som kan påverka mer eller mindre hela budgeten. Det innebär stora osäkerheter och att NSEO måste kunna ge stöd för förberedelserna på hemmaplan i dialogen mellan regional och nationell nivå parallellt med att bevaka utvecklingen och förändringar som blir från EU:s sida, med beredskap för att agera utifrån det gentemot såväl hemmaplan som EU i den mån det påverkar stöd och plattformar av vikt för norra Sverige.

North Sweden måste kunna föra fram det som gör att EU ser vikten av att fortsatt lyfta fram norra Sverige som ett för hela EU intressant område att arbeta särskilt med och på olika sätt se värdet av att stödja och uppmärksamma. För att göra det gäller det att bygga allianser och gentemot EU etablera plattformar som ger styrka och trovärdighet till den egna argumentationen och intresse från EU att samverka med och bidra till norra Sverige och de intressen och prioriteringar som regionens aktörer önskar få stöd för.

Det är ofrånkomligt att även för North Sweden hantera COVID-19, Coronavirus-pandemin, som påverkar pågående förhandlingar och överlag arbetet i EU, likaväl som på hemmaplan. Det är svårt att avgöra de långsiktiga effekterna mer än att den akuta krisen kommer att få efterverkningar med påverkan under lång tid och medföra bestående förändringar för EU:s arbete och fokus, inklusive den samlade långtidsbudgeten. I grunden är dock fokus detsamma, med sikte på att från EU få stöd för och till EU kunna bidra med långsiktigt hållbar lokal och regional utveckling som kan hantera såväl kriser som bidra till global innovativ och klimatsmart konkurrenskraft för social, ekonomisk och miljömässigt hållbar utveckling.

Det är North Swedens perspektiv också i spåren av COVID-19, givet att det finns frågor som behöver hanteras mer akut i samspelet mellan regional nivå och EU och därutöver kan föras in nya perspektiv och kompetenser och fokus för EU att arbeta med, med påverkan på norra Sveriges möjligheter till stöd. Det gäller att särskilt bevaka utvecklingen utifrån de regionala behoven, såväl övergripande som inom respektive fokusområde. Det sker i det löpande arbetet för NSEO inom de olika politikområdena, i samspel med aktörerna på hemmaplan och i EU, med de grundläggande perspektiven som redovisas i detta direktiv för det långsiktiga arbetet.

Målsättningen är att North Sweden ska vara en strategisk resurs för regionens aktörer, kopplat till plattformarna Europaforum Norra Sverige samt NSPA, för relevant informationsförmedling till hemmaaktörerna och påverkan gentemot EU:s institutioner, för att inför kommande programperiod, från EU:s sida fortsatt uppfatta Norra Sverige som en konstruktiv och relevant partner som levererar mervärden till Europa och därmed intressant från EU:s sida att ge ett fortsatt utvecklingsstöd i linje med de regleringar för de nordliga glesbefolkade områdena som beslutats om för 2014—2020 och som också är föreslaget från EU-kommissionen i det som förhandlas om i EU för nästa programperiod 2021—2027 att slå vakt om gentemot Europaparlamentet och Ministerrådet. Corona-pandemin, COVID-19, påverkar det mesta och är därmed av vikt för även North Sweden att följa inom alla olika områden som berörs, även om fokus i grunden kvarstår för arbetet i sin helhet; att från North Sweden bidra till att för norra Sverige från EU få stöd för och till EU kunna bidra med långsiktigt hållbar utveckling.

OECD ge fortsatt stöd för norra Sverige att utvecklas

Över hela EU-budgeten och dess konkretiseringar vilar ännu EU:s tillväxtstrategi, den så kallade Europa 2020-strategin. Den bygger på pelarna *smart, hållbar* och *inkluderande tillväxt*, för att skapa ett konkurrenskraftigt och hållbart Europa till år 2020. North Sweden ska kunna redovisa denna strategi och nyttan med den för att stödja utvecklingsarbetet i regionen och uppmuntra att det ligger i samklang med EU:s och den nationella nivåns arbete och det som kallas smart specialisering för regional konkurrenskraft, som EU trycker än mer på för kommande programperiod.

Det är av vikt för North Sweden att gentemot EU påtala regionens strävan till att fortsatt vilja koppla upp sig mot övergripande policys och målsättningar i EU även om en motsvarande ny uppdaterad strategi inte presenterats från EU:s sida. Ambitionen från EU-kommissionen är att den så kallade Gröna Givens med fokus på omställning till en grön ekonomi ned på lokal nivå ska vara EU:s samlade utvecklingsstrategi att följa på Europa 2020. Norra Sverige har ett intresse av att genom North Sweden bidra till att i EU inom ramen för sådana gemensamma överordnade strategier vidmakthålla en partnerskapsprincip för dialog mellan EU, nationell och regional nivå om dem och genomförandet av dem.

Utöver kända aspekter som gleshet, kargt klimat och perifert/långa avstånd, har delar av regionen en negativ befolkningsutveckling med demografisk obalans. Det är en demografisk utmaning där norra Europa ligger före framtida utveckling inom stora delar av EU. Huvudmännen ansvarar för arbetet med detta, men North Sweden kan vara en aktör på huvudmännens uppdrag för att lyfta problematiken på Europeanivå. Utmaningen ligger i att för Norra Sverige i sin helhet skapa attraktivitet som ger inflyttning och kompetensförsörjning och gentemot EU visa på vägar för att nå dit och därmed i gengäld fortsatt intresse från EU att bidra till det genom relevanta fonder och program och andra plattformar för stöd och utbyten.

Inför nuvarande programperiod genomfördes ett arbete för att etablera nätverket Northern Sparsely Populated Areas genom att ta fram rapporter och underlag för den egna argumentationen gentemot EU. För att följa upp och fördjupa det inför kommande programperiod tog North Sweden initiativ till att göra en studie för hela NSPA i regi av OECD, som är ett respekterat analysorgan med en etablerad metod för att ta fram så kallade "territorial reviews". Det är en viktig investering som stöd för regionernas eget utvecklingsarbete och som också kan bidra till fördjupade möjligheter att etablera ett synligt strategiskt arbete över gränserna inom NSPA, som befäster regionen som en pålitlig partner som levererar i enlighet med det EU:s aktörer önskar.

OECD ger en trovärdighet och diskussionsytor och underlag i dialogen med EU som underlättar att föra fram regionens samlade utmaningar utifrån de enskilda regionerna gentemot EU men också nationell nivå, inte minst behovet av infrastruktur och innovationssatsningar med fokus på smart specialisering.

OECD lanserade parallellt med sin studie över NSPA också under 2016 en Regional Outlook med fokus på hållbar tillväxt i landsbygdsområden, som i samspel med NSPA-rapporten ger underlag för en bredare diskussion om stöd för tillväxt utanför

storstäderna. Det kan också kopplas till North Swedens initiativ inom EFNS om att etablera ett Smart Sparsely Populated and Rural Regions, "Smart Region", som också en del av en strategi att från Norra Sverige och med hela NSPA-området som bas visa på potentialen för innovation och utveckling till gagn för EU vid sidan av befintliga storstadssatsningar. North Sweden ska fortsatt utveckla det arbetet, som burit frukt i att vända på perspektiven till att också uppmärksamma innovationspotentialen i även icke-urbana områden. I det sammanhanget kan plattformar som EU:s EIP Smart Cities och motsvarande vara verktyg för att få in bredare perspektiv till gagn för regionens aktörer med möjligheter för därmed också regionens städer att erhålla utvecklingsstöd.

EU:s överordnade strategier och stöd bör överlag tydligare avspegla olika regioners olika behov. Det är av vikt att North Sweden medverkar till att regionens aktörer och perspektiv ges plats, för att EU fortsatt ska kunna bidra till att stärka Norrbottens, Västerbottens, Jämtland Härjedalens och Västernorrlands utvecklingsarbete i samklang med EU.

Målsättningen för North Sweden är att vara en strategisk resurs för att utifrån den OECD-studie för NSPA som tagits fram, kunna bidra till att den får en betydelse för det regionala utvecklingsarbetet, både hemåt och gentemot EU, och ett redskap för att underlätta möjligheterna att komma i dialog med EU om regionens möjligheter och utmaningar i de pågående förhandlingarna. Särskilt fokus är att kunna använda studien som underlag för EU:s fortsatta stöd till norra Sverige för att nå målen inom EU:s tillväxtstrategi Europa 2020 och dess efterföljare med kraven på smart specialisering som OECD-studien lyfter fram och att EU:s framtida strategier ska vara anpassade till norra Europas specifika förutsättningar, inte minst för att möta den demografiska utmaningen i regionen. Överlag ska North Sweden bidra till att bredda nuvarande storstadsfokus i EU till att bättre passa för regionens förutsättningar för såväl glesbygd som de mindre samhällena och städerna.

Territoriell samverkan utifrån det Europeiska Arktis

North Sweden ska skapa möjligheter och arenor för regionens aktörer att påverka och medverka i det gränsöverskridande EU-samarbetet, såväl samarbete på makroregional nivå som över gränserna i regionen. EU bygger på samverkan över gränserna och från EU:s sida är det också en grund för viljan att ge stöd till regionala satsningar.

På det övergripande planet finns det i EU ett tydligt arktiskt intresse och i det sammanhanget är norra Sverige en del av det som tillsammans med norra Finland politiskt räknas till EU:s arktiska områden. Det är det som gör att EU också kan göra anspråk på egna arktiska intressen. Det är av vikt för North Sweden att se till att vara en fortsatt relevant diskussionspartner i EU:s arktiska arbete och att de regionala intressena också tas hänsyn till i den storpolitik som annars i mycket präglar de arktiska frågorna. Genom det arbete som North Sweden genom framförallt NSPA gjort, redovisar den från 2016 integrerade Arktiska politiken för EU ett tydligt regionalt utvecklingsperspektiv med norra Sverige och Europa i blickfånget. Det är en policy som under kommande år ska revideras och North Sweden ska i det arbetet vara en aktiv part för att tillförsäkra de regionala intressena i en sådan översyn, som kan ses som en omstart av EU:s arktiska engagemang.

North Sweden utgör genom NSPA en tydlig samarbetspartner för EU-kommissionen i utvecklingen av EU:s arktiska policy. EU:s arbete med att utveckla det Europeiska Arktis på ett hållbart sätt kopplas också till diskussionen om EU:s regionalpolitik och vilket stöd norra Sverige kan få från EU för att investera i områden såsom transport och infrastruktur, forskning, innovation och kompetens, samt grön omställning och energieffektivisering med mera riktat till norra Sverige. Det är viktiga perspektiv att fortsatt slå vakt om.

I det sammanhanget spelar även den av North Sweden inom NSPA initierade så kallade Arktiska Investeringsplattformen, som nu arbetas med, en roll för att synliggöra regionen och dess särskilda behov och förutsättningar. Det visar på regionens intresse av att använda EU:s investeringsmedel i den strävan EU-kommissionen har om att öka investeringstakten genom den Europeiska Investeringsbanken och därmed även vara av intresse för EU och andra att i sin tur överlag bistå och stötta via olika instrument.

North Sweden ska också med den arktiska dimensionen för handen fortsatt stötta regionens intressen i Barents-Arktiska samarbetet utifrån det som har koppling till och gör regionen intressant för EU. Det kan också knytas till EU:s så kallade Nordliga Dimension med sitt fokus på EU:s nära omgivning, såsom för nordligaste Europa Norge, Grönland och inte minst Nordvästra Ryssland, med norra Sverige mitt i de intressena från EU, även med de svårigheter som just nu finns i det utbytet. Det finns inom EU en insikt om vikten av långsiktigt lokalt utbyte för att skapa ömsesidigt förtroende. De möjligheter som finns för att från EU göra förberedande investeringar i våra regioner för framtida utbyte över gränserna i hela det nordliga Europa ska därför fortsatt stöttas från North Swedens sida.

Även om Sverige nationellt definierar sina arktiska regioner till Barentssamarbetet och de arktiska dimensionerna naturligen ökar i nordlig riktning, så är hela norra Sverige för EU en samtalspartner kring Arktis. Kopplingen till de särskilda gleshetsstöden, undantag för statsstödsregler, dialogen med den samiska gruppen som räknas till de arktiska urfolken samt investeringar i att koppla EU till Arktis genom satsningar på infrastruktur och IKT och andra satsningar inklusive forskning och testbäddar i kallt klimat, är sådant som berör och har intresse för alla EFNS-regioner och hela NSPA.

Till det kommer EU:s Östersjöstrategi som också har en central roll för EU:s nordliga områden och där North Sweden genom bland annat det informella Baltic Sea Group, iBSG, kan bidra till att regionen tar del i Östersjöarbetet på Brysselarenan, utöver att regionens aktörer medverkar i olika fora. Region Norrbotten och Region Västerbotten håller i sekretariatet för Östersjökommissionen inom CPMR, Conference of Peripheral Maritime Regions, med placering på North Sweden i Bryssel, som förstas är en fortsatt nära samverkansmöjlighet för North Sweden för maximal ömsesidig nytta, dels för ett ökat fokus i EU på de norra delarna av Östersjön inklusive kopplingen till den arktiska regionen, dels som gemensam plattform för det regionala utvecklingsarbetet på hemmaplan i samspel med övriga Östersjöregioner och andra. Vid aviserade kommande förändringar av sekretariatet ska North Sweden fortsatt erbjuda möjlighet för dess placering på NSEO.

Målsättningen är att Norra Sverige genom North Sweden på Brysselarenan ska vara en samarbetspartner som fortsatt för in de regionala perspektiven i EU:s Arktiska policyarbete utifrån EU:s integrerade politik för Arktis och den genomförda samrådsprocessen om EU:s investeringsprioriteringar i de egna arktiska områdena till vilka norra Sverige hör. EU ska fortsatt se norra Sverige som en relevant partner för arktiska aktiviteter och investeringar samt vara i EU:s fokus också i den översyn som ska göras av policyn. Överlag kan i det sammanhanget det regionala utbytet inom Barents men framförallt NSPA bidra till att i EU bibehålla ett långsiktigt engagemang för den Nordliga dimensionen med att från North Sweden upprätthålla det fokuset och ge stöd för hemmaaktörerna gentemot EU med tillgång till investeringsmedel i form av bland annat en av EU stödd Arktisk Investeringsplattform. North Sweden ska också kunna visa på Norra Sveriges strävan till regionalt inflytande och regional utveckling tillsammans med övriga nordliga regioner inom ramen för Östersjösamarbetet.

Fokusområden för påverkan

North Swedens fokusområden för strategisk påverkan kan beskrivas inom fyra tematiska huvudarbetsområden, *Regional Utveckling, Forskning & Innovation, Inre Marknad* samt *Klimat, Miljö & Energi*, som i sin tur är länkade till EU:s olika policyområden, med fokus på det som är av särskild vikt för norra Sverige. Fokus för North Swedens reella påverkansarbete ligger inom dessa områden, även om det kan ske genom insatser på övriga övergripande områden och inte i alla delar är fråga om aktiv påverkan då det också, beroende på var frågan ligger i EU:s beslutsprocesser, i delar rör sig om bevakning och kunskapsförmedling hemåt.

REGIONAL UTVECKLING

Sammanhållningspolitik för regional kapacitetsuppbyggnad

För 2014—2020 har mycket av det som North Sweden arbetat för kunnat befästas avseende EU:s sammanhållningspolitik med sina regionalstöd via struktur- och investeringsfonder (ESIF) i form av framförallt Regionala Utvecklingsfonden (ERUF), Europeiska Socialfonden (ESF), utifrån hur de kan bidra till stöd för norra Sverige och bidra till investeringar i regional kapacitetsuppbyggnad och innovationsförmåga med också deltagande i europeiska utvecklings- och samarbetsprojekt inom de territoriella gränsöverskridande samverkansprogrammen (Interreg).

North Sweden ska vara ett tillgängligt stöd för huvudmännen och regionens och de regionala aktörernas möjligheter att dra nytta av ESIF. North Sweden ska aktivt verka för att se till att regionen är en fortsatt god dialogpartner gentemot EU-kommissionen och Europaparlamentet med flera i EU och för det använda de samarbeten som etablerats inom ramen för EFNS och NSPA för dialogen. Det kan och ska givetvis även ske genom kontakter med andra regioner och aktörer med gemensamma intressen för att på Brysselarenan få samlad kraft.

De ansträngningar som gjorts från North Sweden i samspel med andra har burit frukt och förslagen för de kommande regionalfonderna för 2021 och framåt ligger i hög grad i enlighet med det som framförts från norra Sverige med en fortsatt regionalpolitik omfattande alla EU:s regioner samt en extra gleshetsallokering till regionerna i NSPA,

som utöver sedvanlig regionalfond för kapacitetsuppbyggnad också innehåller en del socialfond för därtill nödvändig kompetensuppbyggnad. Utformningen av EU:s fonder och program är viktigt för norra Sveriges möjligheter att arbeta med utvecklingsprojekt och North Sweden ska fortsatt verka för att de ger stöd för de nordliga regionernas utvecklingsbehov. För norra Sveriges del är det av särskild vikt att de extra medlen verkligen kan användas till regionens specifika behov inom inte minst informationsteknologi och transportinfrastruktur, inklusive glesbygdsflygplatser.

För norra Sverige, genom North Sweden, gäller det sammantaget att fortsatt, såväl i EU som nationellt, kunna visa på de mervärden ESIF ger för regionens utveckling och hur från EU relativt små insatser ger oerhört stor utväxling i regioner som ligger i framkant inom många områden men samtidigt är ekonomiskt och socialt sårbara utan sådana extra tillskott, för att värna det stöd regionen kan få från EU.

Det är viktigt inför kommande programperiod, att inom ramen för EU:s krav om strategier för smart specialisering på regional nivå, uppmuntra till samhandling mellan olika instrument, såsom ERUF, ESF+, Erasmus+, Kreativa Europa, Landsbygdsutvecklingsfonden med flera. Det syns särskilt i förslagen kring så kallade integrerade territoriella investeringsstrategier (ITI) och lokalt ledd utveckling (CLLD) med ökande fokus på att vid sidan av mer riktade stadsutvecklingsinsatser också utveckla samhandling inom specifika subregionala geografier såsom de mer glesbefolkade områdena i EU. Det finns en efterfrågan från EU-kommissionen och även Europaparlamentet om att i områden som NSPA, men även bergsområden och öar, använda dessa instrument för satsningar på "hjälp till självhjälp" driven av de lokala aktörerna själva. NSEO ska i samspel med EU bistå för att pröva möjligheterna med dessa verktyg med hur EU:s stöd kan användas för att bygga kapacitet för ett sådant lokalt riktat arbete i samverkan mellan olika aktörer och geografier.

Målsättningen för North Sweden är att medverka till att regionens aktörer ska kunna dra nytta av EU:s struktur- och investeringsfonder. Därtill ska North Sweden utifrån EU-kommissionens lagda förslag som går i regionens riktning, med en fortsatt särskild extra gleshetsallokering att fortsatt kunna användas utifrån regionens specifika behov och förutsättningar inom inte minst informationsteknologi, transportinfrastruktur inklusive flygplatser samt kompetensutveckling. Särskilt bör uppmärksammas EU:s intresse för integrerade strategier och lokalt ledd utveckling inom ramen för regional och sub-regional smart specialisering och de möjligheter som det kan ge för stöd till anpassad regional utveckling i olika delar av norra Sverige.

FORSKNING & INNOVATION

Konkurrenskraftig regional forskning och innovation

Innovationspolitiken är en grundpelare i EU:s långsiktiga strategier för tillväxt och hållbar omställning med starka kopplingar till övriga policyområden. North Sweden ska bevaka och påverka utvecklingen inom EU:s forsknings- och innovationspolitik samt underlätta för regionens aktörer att delta framgångsrikt i konkurrensutsatta forskningsutlysningar. Avsikten är att stärka den långsiktiga strategiska närvaron på brysselarenan och skapa förutsättningar för att använda de konkurrensutsatta medlen

till förmån för regionens utveckling. Detta arbete sker i nära samspel med regionens utvecklingsansvariga samt aktörerna inom Forskning och Innovation (FoI) i det regionala innovationssystemet.

North Sweden utgår i detta arbete från de regionala starka forsknings- och innovationsområden och kopplade regionala prioriteringar. North Sweden ska samverka med universitet, företag och offentliga sektor med syftet att öka deltagandet på EU-arenan. Det inbegriper också att i dialog med nationella aktörer agera för att i EU lyfta forskningsområden som är av relevans för regionen. North Sweden ska samverka med regionernas befintliga klusterbildningar inom bland annat Process-IT, Bioekonomi, hälsa, träteknik och IKT för ökat samordnat engagemang på Brysselarenan.

EU:s arbete med nästa ramprogram för forskning och innovation, Horizon Europe, är igång och North Sweden kan via flertalet kanaler agera för regionens intressen, såväl i de mer konkreta arbetsprogrammen under löpande programperiod för forskning och innovation, som i förberedelserna för övergripande kommande forsknings- och innovationsprogram. I de påverkansmöjligheter som står öppna för forskare och andra experter kan North Sweden bereda väg för regionens aktörer.

EU betonar vikten av internationell samverkan inom forskning och innovation och i ökad uträkning inom sammanhållningspolitiken och Smart Specialisering. North Sweden ska underlätta för regionens aktörer i deras arbete för internationalisering genom att använda Bryssel som en plattform för nätverkande med intressen och aktörer i linje med regionens intresseområden. Samverkan inom nätverk såsom det regionala forskningsorienterade Brysselnätverket ERRIN som NSEO är medlem i respektive NSPA ska fortsatt utvecklas för att ge stort mervärde till regionens aktörer och för att lyfta den territoriella dimensionen av EU:s innovationspolitik.

Målsättningen är att från North Sweden bidra till att stärka de regionala innovationssystemen, inklusive universitet, näringslivet och de offentliga aktörerna, genom ökad närvaro i Bryssel och ökat deltagande i EU:s program med konkurrensutsatta medel. Detta genom att påverka bevaka regionens styrkeområden inom FoI och i samverkan med regionens aktörer fånga möjligheter på Bryssel-arenan och påverka EU:s forsknings- och innovationspolitik i en för regionen gynnsam riktning.

Smart specialisering, innovativa kluster och digitalisering

North Sweden ska stötta de regionalt utvecklingsansvariga i deras arbete med Smart Specialisering (S3) från ett EU-perspektiv med hänsyn till det utökade utrymme som S3 får på flera policyområden än sammanhållningspolitiken, så som forskning, klimat, digitalisering, hälsa och mobilitet. Industrin har ett särskilt fokus i EU:s strategi för digitalisering och där har regionen goda förutsättningar att ta en stor roll.

North Sweden ska bejaka möjligheterna till synergieffekter mellan olika finansieringskällor. Samfinansiering från strukturfonder och sektorsprogram, inklusive det kommande Horizon Europe och finansieringsinstrument som InvestEU, under enhetliga projekt och mål, kommer att få ett ännu starkare fokus i kommande programperiod. North Sweden kan, bland annat genom rådgivning till regionens aktörer,

visa på de möjligheter som finns och vara en aktiv länk för regionens aktörer, att kunna ta steg mot ökad EU-närvaro och deltagande och nyttja sådana satsningar. North Sweden arbetar även för att stärka möjligheterna att använda EU:s insatser för högre utbildning för utveckling av regionen innovationssystem och till förmån för regionens aktörer.

De kluster som finns i regionen ska särskilt lyftas fram som goda exempel på den utvecklingskraft som finns i norra Sverige med en unik innovationsförmåga och en genom samverkan och rätt utformat stöd kritisk massa nog för innovationskapacitet och distansöverbryggande kluster även i glesbefolkade områden, att kunna kopplas upp mot forskning och utveckling (FoU). De goda exempel som finns på smart specialisering, genom att vända nackdelar till fördelar såsom att dra nytta av det kalla klimatet för specifika verksamhetsetableringar, ska lyftas. North Sweden ska bidra till att visa på vinsterna i att stötta sådana utvecklingsprocesser, som skapar mervärden för hela EU.

Genom att visa upp regionens befintliga innovativa kluster, ytterligare FoU/High-Tech-utvecklingspotential och kapacitet att leda EU-gemensamma forskningsinsatser, såsom rymdverksamheten på Esrange, eller projekt inom AI, processindustriell automation, bioekonomi, kreativa näringar likaväl som den spetskompetens som finns i regionens befintliga basnäringar och besöksnäringen med förutsättningar att vara ledande inom informationsteknologi (IKT) ökar regionens attraktivitet för omvärlden och på motsvarande sätt EU:s intresse för regionen. De nordliga glesbefolkade områdena är föregångare med möjligheter att för hela EU pröva och husera innovativa lösningar som en "testbädd" för Europa inom inte minst Clean-tech och IKT men även områden som hälsa och utomhus sport- och friluftsliv.

North Sweden ska verka för att regionens aktörer med styrkor inom digitalisering hittar rätt utrymmen inom EU:s digitaliseringsstrategi och därmed möjligheter att bidra till EU:s högt ställda ambitioner på området. Regionen ligger långt fram inom digitalisering och automation för effektivisering av industrin och för den gröna omställningen med kunskaper inom AI, High performance computing, Big data, 5G, Edge computing etc, som alla utgör prioriterade områden för EU. NSEO ska även med utgångspunkt i regionens arktiska klimat och hållbara energiförsörjning bejaka vidare investeringar i datahallar och annan energi- och FoU-intensiv verksamhet. I det ska North Sweden bistå regionalt intresse och medverka i EU:s initiativ och plattformar för innovation och smarta samhällen såsom European Innovation Partnership, EIP.

Målsättningen är att North Sweden genom att lyfta fram de ledande innovationskluster och forskningsmiljöer av excellens som finns i regionen, ska verka för en förståelse i EU om att regional innovationsförmåga genom smart specialisering i konkurrenskraftiga kluster och stöd till norra Sveriges unika innovationssystem är av betydelse för europeisk innovationskraft och tillväxt. Inom ramen för EU:s initiativ för tillväxt och innovation är målsättningen att etablera norra Sveriges kapacitet för lösningar inom bland annat testbäddar, Smart Cities, digitalisering, hälsa, och överlag behov av energi- och klimatsmarta lösningar på många olika områden, inklusive innovationsförmåga i mindre urbana miljöer.

INRE MARKNAD

Transport och infrastruktur för regionalt sammanlänkat Europa

Botniska Korridoren utmed kusten genom norra Sverige är en del av stomnätet inom EU:s transportnät (TEN-T). North Sweden har aktivt arbetat för det och det är ett arbete som fortsatt för att få till stånd en förlängning av stomnätskorridoren Skandinavien-Medelhavet (ScanMed) att också omfatta Botniska Korridoren och vidare mot Norge och Finland, för att bli en fullvärdig del av EU:s prioriterade stomnätskorridornät inom TEN-T. Det är nu föreslaget för kommande långtidsbudget för EU och Botniska Korridoren blir, utöver en förlängning av ScanMed från Stockholm och norrut, också en del av stomnätskorridoren Nordsjön-Östersjön (NSB) mellan Luleå och Haparanda och vidare söderut på finsk sida. Det är givetvis av central vikt att medverka till att de förslagen också blir kommande beslut i EU. Genom att vara del i EU:s stomnätskorridorer ökar möjligheterna till finansiering genom stöd från EU:s fond för infrastruktur, Connecting Europe Facility (CEF).

Norra Sveriges behov av fungerande infrastruktur, såsom Botniska Korridoren, Northern Axis, d v s Malmbanan och vidare mot Transsibiriska järnvägen, för europeisk tillväxt ska fortsatt påtalas gentemot EU. I det sammanhanget kan det av North Sweden initierade "Arctic Triangle" bidra till att visa på norra Sveriges betydelse för EU:s nordliga förbindelse med den arktiska regionen mot Norge och Finland och vidare norrut, västerut och österut. Det i sin tur ger förutsättningar för att koppla på övriga framförallt öst-västliga stråk att utvecklas för att anslutas till EU:s stomnätskorridorer.

Målsättningen är att, utöver stomnätet, även sätta EU:s fokus på de viktiga sträckor, hamnar, terminaler och noder för multimodala transportlösningar mellan olika trafikslag som ligger i det så kallade övergripande nätet inom TEN-T eller som inte är TEN-klassificerade idag, men som spelar en avgörande roll för tillväxt och konkurrenskraft i norra Sverige, samt för funktionaliteten av stomnätet. North Sweden ska även arbeta för att EU:s godskorridor genom Sverige förlängs på samma sätt som ScanMed-korridoren.

Överlag ska North Sweden ge strategisk rådgivning och argument samt samordna regionens intressen i pågående översyn och revidering av TEN-T-förordningen med en samlad regional transportpolitisk "berättelse" för att stärka EU:s intresse att vilja investera i norra Sverige. North Sweden ska vara en samarbetspartner för de aktörer som aktivt företräder regionens intressen inom EU:s transportpolitik, såsom strävan till att få till stånd en fungerande framtida förbindelse över Kvarken och Malmbanan samt Mittstråket och Barentskorridoren med flera och på olika sätt medverka till ökad medvetenhet i EU om vikten av att knyta samman Europas nordliga områden mot världen i övrigt, men också inom regionen. North Sweden ska därtill fortsätta att genom kontakterna med EU och ställningstaganden i EU ge stöd åt de regionala aktörerna gentemot nationell nivå.

Barents Euro-Arctic Pan-European Transport Area (BEATA) är en plattform att samverka med för fokus på samlade kommunikationslösningar i det nordliga Europa och inom Northern Dimension Transport Logistics (NDPTL), som NSEO agerat för, finns

möjligheter till stöd för hela norra Sverige. Målsättningen om bättre kommunikationslösningar i EU:s Östersjöstrategi och fokus på grön omställning i EU som helhet med utveckling av så kallade gröna korridorer ger också grund för att sätta fokus på regionens behov. Till det kan möjligheterna för att erhålla finansiering genom det föreslagna nya investeringspaketet för hela EU i form av InvestEU med kopplingar till etablerandet av en Arktisk investeringsplattform inom NSPA utvecklas.

North Sweden ska uppmärksamma och aktivera regionens företrädare att ta del av de utlysningar som sker inom ramen för EU:s TEN-T/CEF och gentemot EU agera till gagn för dessa ansökningar. North Sweden ska också kunna bistå regionens aktörer i arbetet med direktivet om infrastruktur för förnybart bränsle och möjlig finansiering från EU för exempelvis biogasutbyggnad.

Målsättningen är att North Sweden aktivt ska medverka till att fullfölja att Botniska korridoren blir en fullvärdig del av EU:s stomnätskorridorer ScanMed och NSB. Utöver detta ska North Sweden lyfta vikten av de delar i transportsystemet som idag inte har samma möjligheter till EU-finansiering utifrån kriterierna i TEN-T. North Sweden ska gentemot EU kunna visa på vikten av att knyta ihop Europas nordliga delar, exempelvis genom att inom ramen för pågående översyner av EU:s TEN-T och arktiska politik samt Östersjöstrategins målsättningar, visa på vikten av tvärförbindelser såsom över Kvarnen och längs Mittstråket och anslutande infrastruktur med flera. North Sweden ska arbeta för att regionen tar del av och ansöker om finansiering från EU samt i EU synliggöra dessa ansökningar och etablerandet av sammanlänkade hållbara transporter och gröna korridorer.

Råvarutillgångar och regional industriell omvandling

EU-kommissionens råvaruinitiativ med fokus på metaller och mineraler och som konkretiserats i en strategi, utgör en grund för North Swedens möjligheter att vara en aktiv dialogpartner gentemot EU i dessa frågor utifrån råvarornas betydelse för Europa och därmed norra Sveriges betydelse för EU. Norra Sverige har specifik kompetens och kluster med en hög spetskompetens inom råvaror och råvaruhantering som ger Europa unika innovationsmöjligheter i de olika initiativ som lanseras för ökad tillgång till råvaror och mer resurseffektiva och innovativa råvaruflöden från prospektering och utvinning till färdig produkt. Särskilt aktuella är innovationspartnerskap (EIP) för råvaror samt den stora satsningen på Knowledge and Innovation Community (KIC) på råvaruområdet för att ge de bredare perspektiv som EU-kommissionen efterfrågar. I det finns också OECD:s gruv- och mineralprojekt som delar av regionen är delaktig i, som en delvis fortsättning på OECD-studien för NSPA.

Kopplat till gruvor och mineraler och övriga råvaror finns en stark och tung processindustri som utgör basnäring för en stor del av norra Sverige. Det är industrier utsatta för global konkurrens samtidigt som den ligger i global framkant på miljö- och klimatområdet. Det är värden för EU att dra fördel av och slå vakt om i olika policys som påverkar den tunga industrins förutsättningar. Det är samtidigt verksamheter som är under starkt omvandlingstryck med minskat behov av arbetskraft och att ytterligare minska klimatavtrycket. Det är också därmed en del av hela EU:s olika initiativ för en samlad industripolitik och industriell omvandling för att hantera utmaningarna.

Under åren framöver är en central del att från EU bidra till en omställning i industritunga och råvarubaserade regioner till långsiktigt mer hållbara industristrukturer och verksamhetsformer. North Sweden ska såväl följa det arbetet som bidra till att regionen kan ta del av de stöd och plattformar som kan vara av relevans och att norra Sverige i de delar av regionen som har sådan basindustri, såväl traditionell gruvdrift och processindustri som nyare industrietableringar, ges en given plats i EU:s framtidsinriktade industripolitik. Därtill att industripolitiken omfattar också samhällsutveckling och klimatomställning genom ett breddat näringsliv överlag.

Särskilt kan nämnas det pågående arbetet för koldioxidneutral stålframställning som ger regionen en unik ställning globalt av intresse för hela EU att säkerställa förutsättningarna för, men även batterifabriken i Skellefteå och hållbar möjlig utvinning och återvinning samt processindustri kopplat till nödvändiga mineraler och metaller för den moderna teknologin som en del av hela Europas möjliga klimatomställning kan nämnas. Råvarufrågorna och industriell omvandling är överlag en plattform för dialog med EU-kommissionen – och den nationella nivån – om långsiktig hållbar regional utveckling, inklusive jämställdhetsperspektiv och åtgärder för klimatomställning i därtill en arktisk kontext, för en positiv regional samhällsutveckling i samspel med den rena råvaruekonomin.

Målsättningen är att North Sweden i samverkan med regionens aktörer ska etablera budskapet om regionens betydelse för hela EU och aktiva deltagande i EU:s olika initiativ för att stärka innovationsförmågan i råvaruindustrin och en hållbar tillgång på råvaror för EU utifrån också klimatsmarta framtidslösningar inom denna sektor. North Sweden ska därtill kunna bistå avseende de plattformar som regionens aktörer arbetar med avseende EIP respektive KIC råvaror gentemot EU och samtidigt agera för att behovet av och möjligheterna till hållbar regional utveckling förs in som en integrerad del av EU:s arbete med råvaru- och energifrågorna i EU:s nordliga, arktiska, områden. I det samspelar EU:s intresse för en uppdaterad industripolitik med fokus på hållbarhetsperspektiv och industriell omvandling, där North Sweden ska medverka till att norra Sverige kan ta del av och ha en given plats i EU:s stöd, plattformar och utveckling mot en långsiktigt mer hållbar industristruktur för regioner med mer traditionell basindustri.

Marknads- och näringslivsutveckling för konkurrenskraftiga småföretag

North Sweden ska ha kunskap om arbetet med en fungerande inre marknad inom EU för att kunna bistå de delar av regionen som upplever problem med gränshinder, där norra Sverige med de integrerade gränsekonomier som finns är ett exempel för Europa. North Sweden ska kunna hänvisa till aktörer som kan hjälpa i de konkreta fallen och i övrigt på EU-nivå föra fram existerande problem.

North Sweden ska därtill bevaka EU:s statsstödsregler med relaterade skattedirektiv inför kommande översyn för så rimliga förutsättningar som möjligt för det lokala näringslivet med de konkurrensnackdelar som finns i avstånden inom regionen och till marknaderna. Inte minst är möjligheterna till stöd för regionen glesbygdsflygplatser av stor vikt att fortsatt slå vakt om. NSEO kan också vid påtalan från regionens aktörer medverka till att i EU uppmärksamma de fall av snedvridande konkurrensvillkor till nackdel för regionens företagande, som kan finnas mellan länder och regioner inom EU.

För aktörerna i norra Sverige och Europa är tillgång till bredband en nyckel för att kunna bedriva verksamhet och erbjuda och erbjudas olika IKT-baserade tjänster och lösningar, inte minst för näringslivsaktörer, såsom turismverksamheter i inlandet, men också för helt nya potentiella IKT-baserad affärsverksamhet och e-lösningar i regioner med långa avstånd. Utbyggt bredbandsnät med fortsatt stöd av EU samt global uppkoppling med högkapacitetskabel är förutsättningar för det.

North Sweden ska också kunna ge allmän information om offentlig upphandling och så kallad innovationsupphandling för att bidra till att fler företag kan komma att lägga anbud och att offentliga aktörer upphandlar nya tjänster. North Sweden ska kunna ge information om de möjligheter som EU:s olika fonder och program erbjuder för att stödja ny- och småföretagandetillväxt samt utbyggt bredband med mera för ökad regional innovationsförmåga och nya affärsmöjligheter, inklusive det fokus som finns på småföretagandedeltagande och innovationsutveckling inom EU:s forskningsprogram samt Europeiska Investeringsbankens (EIB) stöd till företagsinvesteringar.

På andra hållet är det av vikt att gentemot EU påpeka den specifika företagsstrukturen i EU:s nordliga glesbefolkade områden med å ena sidan traditionella basindustrier med global koppling och å andra sidan en stor andel av många väldigt små företag som i realiteten är mikroföretag snarare än SME:s enligt EU:s definition på ett småföretag. Det har en stor betydelse för hur stödsystem och plattformar utformas och möjligheterna att använda EU:s stödformer för att regionalt bygga kapacitet för utveckling, innovation och växtkraft för det lokala näringslivet, inklusive storföretagens roll för även småföretagen.

Målsättningen är att North Sweden ska kunna bidra till bättre ny- och småföretagandetillväxt i norra Sverige genom att kunna informera om de möjliga stöd och upphandlingsregler som finns i EU samt bevaka EU:s statsstödsregler inklusive riktat mot flygplatser till gagn för regionens näringsliv och vid behov uppmärksamma EU på de gränshinder och ojämlika konkurrensvillkor som finns i strid mot intentionerna med EU:s inre marknad. Det inkluderar också behovet av stöd till fortsatt bredbandsutbyggnad och global uppkoppling i de nordligaste glesbefolkade områdena för fullt marknadstillträde och potentialer för IKT-lösningar i global framkant. Därtill att uppmärksamma EU på anpassade instrument för näringslivsutveckling i regioner med många väldigt små företag.

KLIMAT, MILJÖ & ENERGI

Den europeiska gröna given och Investeringsplanen för ett hållbart Europa
Klimatfrågorna har fått ett ytterligare starkare fokus på EU-nivå i och med den nya EU-kommissionen för mandatperioden 2019—2024. Europeiska rådet lyfter i sin strategiska agenda för samma tidsperiod ”ett klimatneutralt, grönt, rättvist och socialt Europa” som en av fyra prioriteringar där klimatomställningen ses som en möjlighet att modernisera samhället och samtidigt bli världsledande inom den gröna ekonomin för EU. Europaparlamentet har utlyst ett klimatnödläge och EU-kommissionen presenterade för mandatperioden sitt meddelande ”Den europeiska gröna given”; EU:s nya tillväxtstrategi som ska se till att klimataspekterna genomsyrar all EU-politik framöver.

Den gröna given innehåller ett 50-tal initiativ som alla syftar till att minska EU-ländernas negativa påverkan på klimatet. Det handlar om åtgärder för att minska utsläppen och energianvändningen, skydda livsmiljön, säkra en hållbar livsmedelspolitik och öka återvinningen av varor. Given omfattar också insatser för ren och trygg energi, byggande och renovering och smart mobilitet. Det är en del nya satsningar, men även en fortsättning på det arbete som redan har påbörjats för att nå Parisavtalets målsättningar samt de 17 målen i FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling, med pågående förberedelser för COP26 i Glasgow, som ligger till grund för EU:s antagna 2030-mål och arbete med att EU till 2050 ska helt vara klimatneutralt.

EU-kommissionen har även presenterat en klimatinvesteringsplan; Investeringsplanen för ett hållbart Europa. Planen ska mobilisera offentliga och privata medel med hjälp av EU:s olika finansieringsinstrument att under tio år investera i den gröna omställningen. Som en del i investeringsplanen har kommissionen även föreslagit en mekanism för rättvis omställning, ett ekonomiskt och praktiskt stödpaket värt minst 100 miljarder euro som ska inriktas på kol- och koldioxidintensiva regioner och sektorer som är de som påverkas mest av omställningen. För Sveriges del föreslås fonden finansiera omställning av stålindustrin i norra Sverige.

Det finns många frågetecken som det pågår ett arbete för att i EU räta ut med kommande konkreta förslag och följdbeslut samt ekonomiska avsättningar för att genomföra den gröna given med sina kopplade investeringar. Det kommer att genomsyra EU:s arbete och ger såväl möjligheter som utmaningar för norra Sverige, som ligger i framkant på många områden men också har verksamheter som ger stora utsläpp och andra som kan bidra positivt givet att EU:s beslut ger stöd för regionens perspektiv och möjligheter till stöd för det eller inte. Det kan påverkas av omvärldsfaktorer och att det inom EU finns olika syn, men att en grön omställning är en central del av EU:s omställnings- och utvecklingsstrategi är givet.

Det är därför av högsta vikt för North Sweden att följa utvecklingen och i samspel med hemmaaktörerna agera för regelverk och mekanismer som bidrar till och inte begränsar norra Sveriges förmåga till egen omställning, utvecklingspotentialer och därtill möjligheter att bidra till EU:s gröna giv. North Sweden ska särskilt bevaka EU:s pågående arbete med hållbarhetsmålen inom Agenda 2030 samt EU:s klimat- och energimål, kopplat till initiativen inom den gröna given. North Sweden ska även agera för att lokala förutsättningar, såsom till exempel kallt klimat och gleshet, ska beaktas inom ramen för EU:s lagstiftning för vatten och avlopp.

Målsättningen är att North Sweden i samspel med aktörerna i norra Sverige ska etablera ett arbetsområde inom EU:s klimatpolitik med fokus på den i EU presenterade gröna given och tillhörande instrument. Genom att etablera närmare dialog med berörda aktörer på hemmaplan och i EU kan och ska North Sweden bidra till att det finns kunskap och insikt om pågående processer och vilken påverkan det kan få för regelverk och plattformar som passar norra Sveriges förhållanden i etablerandet av en grön omställningsagenda i EU. I samverkan med regionens aktörer ska North Sweden verka för ett aktivt deltagande kopplat till EU:s olika initiativ inom ramen för den gröna given och EU:s arbete med COP26 i Glasgow och hållbarhetsmålen inom Agenda 2030.

Klimat, miljö, energi, bioekonomi och skog

Det pågår många processer inom EU som berör hur Sverige och svenska aktörer använder mark och vatten för att skapa energi och biobaserade produkter. Inom den gröna givna ryms till exempel en ny skogsstrategi, en strategi för biologisk mångfald, en handlingsplan för cirkulär ekonomi samt en plan för nollutsläpp till vatten, jord och luft. Det finns även planer på en revidering av energiskattedirektivet och en översyn av förordningarna LULUCF (Land Use, Land Use Change and Forestry) och REDII (Renewable Energy Directive), som även dessa i högsta grad berör intressen i norra Sverige, där North Sweden tidigare varit starkt engagerat i och kunnat bidra till viktiga förändringar för regionens skogsbruk.

Därtill pågår EU-arbete kring kriterier för hållbara investeringar (taxonomi) som kan komma att detaljstyra kommuners och regioners användning av och investeringar i biodrivmedel, bioenergi, fjärrvärme, energiutvinning ur avfall med mera.

I EU:s gröna omställning finns det potential för norra Sverige att vara en ledande aktör och det är av stor vikt att EU:s fokus ligger i linje med regionens behov och möjligheter. Inom ramen för klimatpolitiken ska North Sweden bedriva bevakning och påverkan av EU:s politik och strategier relaterade till såväl miljöfrågor som energi och bioekonomi. Särskilt kan de hållbara, klimatsmarta verksamheternas och företagens möjligheter kopplat till kluster inom energi, miljöteknik, clean-tech och bioekonomi lyftas fram för att på EU-nivå bidra till kunskaps- och erfarenhetsutbyte kring gröna lösningar och på regional nivå ökad kunskap om EU:s pågående processer och möjligheter att ge stöd. Finansiering av klimatåtgärder genomsyrar såväl den fleråriga budgeten samt den hållbara investeringsplan som kommissionen nyligen presenterat.

För en övergång till en cirkulär bioekonomi behövs ökad tillgång på skoglig bioenergi, biodrivmedel och nya biobaserade produkter. North Sweden ska verka för att säkra och underlätta utvecklingen mot en biobaserad samhällsekonomi med bas i skoglig råvara. I det arbetet ingår att lyfta vikten av det aktiva skogsbrukets roll i EU:s gröna omställning, med fokus på den växande skogens klimatnytta och användningen av skoglig biomassa för utvinning av förnyelsebar energi och andra produkter. North Sweden ska särskilt synliggöra behovet av avancerade bränslen/förnybar energi från biomassa till flyget och de satsningar som görs i regionen på detta.

Målsättningen är att North Sweden ska befästa budskapet att norra Sverige kan och bör spela en nyckelroll i den gröna samhällsomställning som krävs för att nå EU:s klimat- och energimål. North Sweden ska informera om det aktiva skogsbrukets klimatnytta, med fokus på norra Sveriges ledande position inom skoglig bioenergi och biomassa. Därtill understryka den potential som finns i regionen att bidra inom områden som ren energi, miljöteknik, clean-tech och högteknologisk trä- och processindustri för en övergång till en biobaserad cirkulär ekonomi. North Sweden ska även synliggöra behovet av biobränslen för flyget. North Sweden ska därutöver upplysa om de möjligheter som EU erbjuder för utveckling, samarbeten och stöd. Överlag ska NSEO agera för att EU:s lagstiftning tar hänsyn till norra Sveriges förutsättningar och behov för att kunna bidra till klimatsmarta lösningar och minskad miljöpåverkan.

Bevakningsområden

North Sweden bevakar EU:s arbete inom många områden och även inom fokusområdena finns utöver påverkansarbete också delar som är mer fråga om att bevaka och följa. Inom arbetsområdet *Medborgarnas EU* samlas därtill för North Swedens vidkommande kultur-, turism-, folkhälso-, livsmiljö-, jämlikhets- och jämställdhetsfrågor samt EU:s verktyg för socialpolitik, den Sociala pelaren. Områden som på EU-nivå inte består av hård lagstiftning att från regional nivå primärt påverka, men för den skull är viktiga politikområden att följa och med möjligheter för norra Sverige att visa upp en bredare bild av regionen och vad regionen kan erbjuda för ett allmänt ökat intresse för norra Sverige på EU-arenan.

MEDBORGARNAS EU

Ett socialt och hälsosamt sammanhållet EU

Den demografiska utvecklingen i stora delar av regionen ställer krav på effektiva lösningar för integration, jämställdhet, välfärd, kompetensförsörjning och tillgång på service och tjänster. North Sweden ska kunna föra en diskussion med EU om detta, inom ramen för EU:s regionalstöd, men också i bredare mening för att såväl bibehålla som kunna locka människor och företag för långsiktigt hållbar regional samhällsutveckling för unga och gamla, kvinnor och män, infödda och invandrade, men också kunna visa på de regionala exempel som finns på teknik för att överbrygga avstånd och glesbygdsproblematik, som pilotprojekt och affärsmöjligheter i hela EU.

North Sweden ska följa EU:s arbete inom hälsoområdet och hur det kan föras samman med de regionala aktörerna, inte minst utifrån den demografiska utmaningen och såväl stöd för ett hälsosamt åldrande som nya tekniska lösningar för att möta utmaningarna med såväl en äldre befolkning som behovet av kompetensförsörjning i glesbefolkade områden. Det lyfts även fram i OECD-studien över NSPA, som ger underlag för mycket av det som kopplar till regionens utvecklingsförmåga och behov av plattformar för kompetensförsörjning med mera med också stöd från EU. Överlag är OECD-studiens budskap om att regionerna i NSPA ligger i framkant inom många områden till gagn för hela EU men samtidigt är sårbara i akt av liten egen kritisk massa och specifika omständigheter, men med ganska små medel kan göra utmaningar till möjligheter, bredare perspektiv att förmedla för att såväl fånga intresse som stöd från aktörerna i EU.

Hälso- och kompetensfrågorna kan kopplas till det i EU ökade fokuset på ett socialt hållbart EU genom den inrättade sociala pelaren med många punkter som berör hälsofrågor och folkhälsa samt de globala hållbarhetsmålen, för norra Sverige att uppmärksamma och medverka till. Det blir extra aktuellt i spåren av Coronaviruspandemin (COVID-19) och EU:s roll. Även om EU saknar maktbefogenheter inom folkhälsa och utbildning innebär COVID-19 globala effekter med behov av samordning och stöd också via EU av intresse för även norra Sverige.

North Sweden ska även följa EU:s sociala arbete för att se hur det kan kopplas samman till regionala aktörers arbete, med norra Sverige som ett exempel för Europa med höga tal vad gäller livskvalité och sociala index i EU:s jämförelser och vikten av intresse och

stöd från EU för att fortsatt kunna upprätthålla och utveckla det. Kopplat till det finns också regionens aktiva jämställdhetsarbete som uppmärksammas i EU.

Målsättningen är att från North Swedens sida utveckla ett arbetsfält inom folkhälsa, social utveckling, utbildning för kompetensförsörjning och medborgar- och civilfrågor såsom regionens aktiva jämställdhetsarbete och att uppmärksamma Norra Sveriges utvecklingskraft på dessa områden samt upplysa i regionen om de möjligheter som EU erbjuder för utveckling, inte minst kopplat till regionens demografiska utmaning och glesbygdsproblematik. Till det kommer att lyfta fram EU:s ökande engagemang i de folkhälsorelaterade och medborgar- samt civilrättsliga frågorna inom den etablerade Sociala pelaren och hur norra Sverige kan visa upp goda exempel och vara en partner för EU. Coronakrisen förstärker behovet av att följa folkhälsofrågorna och utbildningsinsatser från även EU:s sida och hur det kopplar till norra Sverige.

Synligt norra Sverige med lockande upplevelser

North Sweden ska följa arbetet inom ramen för turism/besöksnäring och matupplevelser och gentemot EU kunna visa upp de goda exempel som finns på lokalt engagemang för att locka såväl besökare som entreprenörer och unga individer att etablera sig i glesbygd.

North Sweden ska kunna ge information om och kunna bidra till hur regionens aktörer kan ta del av EU:s olika tillfällen att synas och höras på Brysselarenan och runt om i Europa samt fonder och program, som en del av det regionala utvecklingsarbetet inom turism, kultur, folkhälsa och social hållbarhet samt jämställdhet och i sin tur kopplat till övriga politikområden, likaväl som att visa upp och skapa ett bredare intresse för norra Sverige i EU. Det bidrar till påverkansarbetet inom utpekade fokusområden och möjligheter att få aktörer i EU att vilja lära mer om regionen inklusive att besöka norra Sverige.

Turism och upplevelser är inom EU utpekade områden med stora förutsättningar att utvecklas och bidra till ökad regional attraktivitet, konkurrenskraft och sysselsättning, även för mer perifera regioner. North Sweden ska kommunicera på EU-nivå om potentialen inom detta tillväxtområde men också utmaningarna för en hållbar besöksnäring i sårbara miljöer och samhällen.

Den samiska kulturens särart och betydelse som därtill erkänd ursprungsbefolkning, är perspektiv som kan ges ökad kunskap om på den europeiska arenan. Det har också direkt bäring på EU:s arktiska strävanden genom den dialog med urbefolkningarna som etablerats från EU:s sida, där det är viktigt att de regionala perspektiven i sin helhet finns med, genom nära dialog från North Sweden gentemot de ansvariga inom EU-kommissionen och medverkan av regionens samiska företrädare.

Till det kommer kulturens och de kreativa näringarnas roll för att bidra till också ekonomisk och social utveckling. Kulturhuvudstadsåret Umeå2014 är fortsatt en regional investering och "varumärke" att kunna dra nytta av. Dels för att bredda omvärldens bild av norra Sverige i sin helhet, dels för att etablera samverkan med

aktörer i Europa och EU. Ofta kopplas kreativa näringar i EU till begreppet design i en mycket vid mening där det finns mycket att bygga på i regionen att visa upp i EU.

Målsättningen är att från North Swedens sida kunna bidra till att bredda bilden av regionen och vad norra Sverige kan erbjuda gentemot Brysselarenan. Det kopplar till kultur, turism och de arktiska perspektiven som en spännande region i EU:s intressefokus. Detta genom att kunna visa upp regionens attraktiva miljöer, kultur och kreativa näringar. Den samiska kulturen är ett specifikt perspektiv att inom ramen för EU:s arktiska dialog även från North Sweden medverka till, för att i EU föra in norra Sveriges samlade regionala perspektiv.